

Lausunnonantaja

Vantaan kaupunki, Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

1. Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

Osittain.

Perustelut:

Esityksen tavoitteet – palvelurakenteen selkiyttäminen, painopisteen siirtäminen varhaiseen tukeen sekä moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen – ovat kannatettavia myös kasvatuksen ja oppimisen toimialan näkökulmasta. Kuitenkin esitykseen sisältyy riski siitä, että lastensuojelun asiakkuuskynnystä kavennettaessa vastuu ja kuormitus siirtyvät kunnille ilman riittävää varmistusta peruspalvelujen resursseista ja rahoituksesta. Tämä koskee erityisesti varhaiskasvatusta ja perusopetusta.

2. Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

Osittain.

Perustelut:

Rakenteellisesti esitys tukee tavoitteitaan, mutta käytännön toteutuminen riippuu olennaisesti siitä, miten varhaisen tuen palvelut ja kuntien peruspalvelut resursoidaan. Ilman riittävää rahoitusta ja osaamisen vahvistamista on vaarana, että lasten ja nuorten tuen tarpeet tunnistetaan, mutta niihin ei pystytä vastaamaan oikea-aikaisesti.

3. Sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain välinen rajapinta

Valinta: Nyt esitetty ratkaisu.

Perustelut:

Rajapinnan selkeyttäminen on tarpeellista. Kuitenkin kunnille, erityisesti varhaiskasvatukselle ja opetustoimelle, on varmistettava selkeät toimintamallit, johtamisrakenteet ja palveluketjut, jotta lapset eivät jää lakien ja hallinnonalojen väliin.

4. Luku 1 – Yleiset säännökset

Säännökset korostavat lapsen etua ja moniammatillisuutta, mikä on erittäin kannatettavaa. Käytännön toimivuuden kannalta on tärkeää varmistaa, että kasvatuksen ja oppimisen toimialan rooli lapsen arjen ja varhaisen tuen ympäristönä tunnistetaan lainsäädännön toimeenpanossa.

5. Vaikutukset lastensuojelun asiakkuuden alkamiseen ja päättymiseen

Esitys nostaa peruspalvelujen vastuuta. Tämä lisää kasvatuksen, opetuksen ja opiskeluhuollon roolia varhaisessa tunnistamisessa ja tuessa. Ilman lisäresursseja tämä voi kasvattaa painetta varhaiskasvatukseen ja kouluille sekä lisätä oppimisen tuen, poissaolojen ja psykososiaalisen kuormituksen haasteita.

6. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän asiakasmitoituksen joustavoittaminen

Vantaa ei ota kantaa sosiaalityöntekijöiden mitoitukseen. Korostamme, että muutokset eivät saa heikentää monialaista yhteistyötä tai siirtää vastuuta kunnan palveluille ilman selkeää työnjakoa.

7. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävät

Tehtävien selkiyttäminen on myönteistä. Kuitenkin yhteistyörakenteet kasvatuksen ja oppimisen toimialan kanssa tulee kuvata selkeämmin, erityisesti tiedonkulun, osallisuuden ja yhteisten vastuiden osalta.

8. Luku 3 – Lastensuojelun järjestäminen ja kustannusvastuu

Kustannusvastuiden selkeyttäminen on kannatettavaa. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen osalta on tärkeää, että sijoitettujen lasten opetuksen, TUVA-koulutuksen ja opiskeluhuollon kustannukset kohdentuvat oikein eikä kunnille synny uusia katteettomia velvoitteita.

9. Luvan siirtäminen hallinto-oikeudelta hyvinvointialueelle

Kannatettava.

Menettely nopeutuu, mikä tukee lapsen edun toteutumista. Oikeusturvan ja osaamisen varmistaminen on kuitenkin keskeistä.

10. Selkiyttävätkö luvun 4 ehdotukset päätöksentekoa?

Kyllä.

Selkeämpi päätöksenteko tukee myös varhaiskasvatuksen ja opetustoimen ennakoitavuutta moniammatillisissa prosesseissa.

11. Edunvalvojan palkkiot ja kulukorvaukset

Kannatettava.

Yhdenmukaistaminen lisää läpinäkyvyyttä. Mahdollinen kustannusten kasvu tulee kuitenkin huomioida hyvinvointialueiden rahoituksessa, jotta se ei heijastu epäsuorasti kuntien palveluihin.

12–13. Lapsen osallisuus ja menettelysäännökset

Osallisuuden vahvistaminen on erittäin kannatettavaa. Käytännössä tämä edellyttää riittäviä resursseja lasten ja nuorten kohtaamiseen sekä osallisuuden varmistamiseen kouluissa ja varhaiskasvatuksessa.

14. Avohuolto

Kannatettava.

Avohuollon vahvistaminen tukee koko opinpolun jatkuvuutta, mutta edellyttää, että peruspalveluilla on todellinen kyky vastata lisääntyvään tuen tarpeeseen.

15. Kiireellisen sijoituksen keston lyhentäminen

Kannatettava.

Lyhennys tukee oikea-aikaista arviointia, mutta lisää samanaikaisesti kiirettä sosiaalihuollon, varhaiskasvatuksen, opetuksen ja opiskeluhuollon rajapinnassa.

16–19. Huostaanotto, sijoitukset, laitoshoido ja turvahenkilöt

Keskeistä on turvata sijoitettujen lasten oikeus varhaiskasvatukseen ja koulutukseen sekä toimiva yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.

Vantaa ei ota kantaa laitosten henkilöstömitoitukseen, mutta korostaa ettei sillä tulisi olla välillisiä vaikutuksia lasten arkeen ja koulunkäyntiin.

22. Voimaantulo

Siirtymäaika on välttämätön. Kunnille tulee varata riittävästi aikaa henkilöstön kouluttamiseen, toimintamallien yhtenäistämiseen ja yhteistyörakenteiden vahvistamiseen.

23. TUVA-koulutuksen lisärahoitus

Kannatettava.

TUVA-koulutuksen turvaaminen koulukodeissa on keskeinen keino ehkäistä koulutuksellista syrjäytymistä kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien nuorten kohdalla.

24–26. Taloudelliset vaikutukset

Esitys ei anna täysin riittävää kuvaa kunnille aiheutuvista välillisistä kustannuksista.

Riskinä on, että varhaisen tuen ja asiakkuuskynnyksen muutosten seurauksena kustannuksia siirtyy varhaiskasvatukseen ja opetustoimeen ilman vastaavaa rahoitusta.

27. Vapaamuotoiset huomiot

Uudistuksen onnistuminen edellyttää:

- riittävää perusrahoitusta kunnille
- selkeitä kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyörakenteita
- varhaiskasvatuksen ja opetustoimen vahvistamista
- systemaattista seuranta lasten hyvinvoinnin, oppimisen ja opinpolkujen näkökulmasta